

به نام پروردگاریکتاب

نظریه انتخاب عمومی: بررسی انتقادی

(مجموعه مقالات)

تدوین

دکتر سیدحسین میرجلیلی

روشنک بزرگی برزی

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

تهران، ۱۳۹۹

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

فروشگاه کتاب: خیابان کریم‌خان‌زند، بین قرنی و ایرانشهر، پلاک ۱۷۶ تلفن: ۸۸۳۱۷۱۹۲

نظریه انتخاب عمومی: بررسی انتقادی (مجموعه مقالات)

تدوین: دکتر سیدحسین میرجلیلی و روشنگ بزرگی برزی

ویراستار صوری و صفحه‌آرا: مهدیه دین‌پناه

مدیر انتشارات: یدالله رفیعی

مسئول فنی: عرفان بهار دوست

چاپ اول: ۱۳۹۹

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

چاپ و صحافی: الغدیر

قیمت: ۵۰۰۰۰ تومان

حق چاپ برای پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی محفوظ است.

سرشناسه: میرجلیلی، سیدحسین، ۱۳۴۳ -

عنوان و نام پدیدآور: نظریه انتخاب عمومی: بررسی انتقادی/تدوین سیدحسین میرجلیلی، روشنگ بزرگی برزی؛ ویراستار مهدیه دین‌پناه.

مشخصات نشر: تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، ۱۳۹۹.

مشخصات ظاهری: ۳۳۳ص.

شابک: 978-622-6304-66-5

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: کتابنامه.

موضوع: انتخاب اجتماعی -- مقاله‌ها و خطابه‌ها

موضوع: Social choice -- Addresses, essays, lectures

موضوع: اقتصاد -- ایران -- مقاله‌ها و خطابه‌ها

موضوع: Economics -- Iran -- Addresses, essays, lectures

شناسه افزوده: روشنگ، روشنگ، ۱۳۶۸ -

شناسه افزوده: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

شناسه افزوده: Institute for Humanities and Cultural Studies

رده بندی کنگره: HB ۸۴۶/۸

رده بندی دیویی: ۳۰۲/۱۳۰۱

شماره کتابشناسی ملی: ۷۳۱۸۶۴۱

فهرست

مقدمه ۵

بخش اول: مقالات تألیفی

بررسی و ارزیابی نظریه انتخاب عمومی

سیدحسین میرجلیلی ۱۳

یک ارزیابی از مکتب انتخاب عمومی

علی سرزعی ۵۹

ارزیابی نظریه انتخاب عمومی از منظر نهج البلاغه

هادی امیری، وحید مقدم ۶۶

تقریری از نظریه انتخاب عمومی و نقدی بر آن؛ با رویکردی بر
آموزه‌های اسلامی

محمدجواد رضائی ۱۰۰

مختصری در باب دولت عادلانه

ابوالفضل پاسبانی صومعه ۱۱۷

اقتصاد ایران؛ مشاهدات، مواجهه‌ها و رهیافت مکتب انتخاب عمومی

وحید بیگدلی ۱۳۳

بخش دوم: مقالات نقد کتاب

نقد کتاب تحلیل اقتصادی سیاست

سعید عطار ۱۷۵

۴ نظریهٔ انتخاب عمومی

تحلیل اقتصادی سیاست (درآمدی بر انتخاب عمومی)

- روح‌الله شهنازی ۱۹۵
- بررسی و نقد کتاب مقدمه‌ای بر انتخاب عمومی
علی صباغیان ۲۰۴
- نقد و تحلیل کتاب حساب رضایت
منصور زراءنژاد ۲۲۶
- نقد کتاب مباحثی در باب نظریهٔ انتخاب عمومی
خسرو پیرایی ۲۶۵
- بررسی و نقد کتاب درک دموکراسی: تحلیل اقتصادی نهادهای سیاسی
هادی امیری، وحید مقدم ۲۹۹
- نقد کتاب انتخاب عمومی
سیدحسین میرجلیلی ۳۱۷

مقدمه

نظریه انتخاب عمومی نظریه‌ای در اقتصاد بخش عمومی و اقتصاد سیاسی است و بنا به تعریف، بررسی اقتصادی تصمیم‌گیری غیربازاری است. در واقع، نظریه انتخاب عمومی حاصل کاربرد دانش متعارف اقتصاد در تحلیل سیاست و رفتار سیاست‌مداران است. این اثر، نظریه انتخاب عمومی را در دو بخش و سیزده مقاله مورد بررسی انتقادی قرار داده است.

بخش اول شامل شش مقاله است که انتخاب عمومی را از نظریه تا کاربرد در اقتصاد ایران مورد بررسی قرار می‌دهد.

مقاله اول با عنوان «بررسی و ارزیابی نظریه انتخاب عمومی» به بررسی زمینه پیدایش، دوره حیات، بنیان‌گذاران و نمایندگان (نظریه‌پردازان)، مباحث انتخاب عمومی (مبانی و شکست‌های دولت و راه‌حل‌های شکست دولت) را مورد بحث قرار داده و در نهایت به ارزیابی نظریه از ابعاد مختلف پرداخته است.

مقاله دوم با عنوان «یک ارزیابی از مکتب انتخاب عمومی»، تحولات ادبیات انتخاب عمومی را مطرح نموده و به مرور اجمالی موضوعات آن می‌پردازد. سپس نقدهای واردشده به دیدگاه‌های نظریه‌پردازان آن را مورد بحث قرار می‌دهد.

مقاله سوم با عنوان «ارزیابی نظریه انتخاب عمومی از منظر نهج‌البلاغه» به دنبال پاسخ به دو سؤال است. اول اینکه آیا شکست‌های دولت مورد توجه حضرت علی (ع) بوده است؟ و دوم، راهکارهای آن

۶ نظریه انتخاب عمومی

حضرت برای تخفیف موارد شکست دولت کدام‌اند؟ مقاله با تحلیل بیانات و عملکرد حضرت علی (ع) نشان می‌دهد که آن حضرت برخی عوامل شکست دولت را پیش‌بینی کرده و نسبت به آن هشدار داده‌اند. از جمله گروه‌های ذی‌نفع (خواص)، فساد بوروکرات‌ها و غارت‌گری دولت. برای اجتناب از آن، دولت را تا حد امکان کوچک نگاه داشته و مکانیزم‌هایی از جمله نظارت‌های درونی (تقوا) و بیرونی (گماشتن جاسوس، حقوق مکفی و...) را برای کاهش شکست دولت، تدبیر نموده‌اند. در این مقاله دلالت‌های مشترک آموزه‌های نهج‌البلاغه و انتخاب عمومی و همچنین تفاوت‌های آن دو بحث شده است.

مقاله چهارم با عنوان «تقریری از نظریه انتخاب عمومی و نقدی بر آن: با رویکردی بر آموزه‌های اسلامی»، ابتدا نظریه انتخاب عمومی تبیین گردیده و سپس به نقد آن از جهت قدرت تبیین و پیش‌بینی، پیامدهای اخلاقی و تجویزهای نظریه پرداخته است. در ادامه مقاله به مقایسه نظریه انتخاب عمومی و مشخصات نظام تصمیم‌گیری عمومی از منظر اسلامی پرداخته شده است.

در مقاله پنجم با عنوان «مختصری در باب دولت عادلانه»، فرآیند فراگیر شدن انتخاب عمومی و عدم کفایت تفکیک قوا و رأی‌گیری، تحلیل شده و نتایج تجربی و زمینه‌های اخلاقی انتخاب عمومی مورد نقد قرار گرفته است. در نهایت به ارزیابی میزان موفقیت در دستیابی به قانون اساسی منصفانه پرداخته شده است.

در مقاله ششم با عنوان «اقتصاد ایران: مشاهدات، مواجهه‌ها و رهیافت مکتب انتخاب عمومی»، با ارائه برخی شواهد از اقتصاد ایران، شخصی شدن حکومت توسط دولت‌مردان از دیدگاه انتخاب عمومی مورد بحث قرار گرفته و رفتار دولت‌مردان ایران در ادوار تاریخی، تحلیل شده است. در ادامه مقاله و براساس نظریه انتخاب عمومی، کاهش

شاخص قیمت‌ها در ایران در سال‌های انتخابات، افزایش مخارج دولتی و کسری بودجه در سال‌های انتخابات (چرخه سیاسی بودجه) و چانه‌زنی در بودجه دولت، شواهدی منطبق با نظریه انتخاب عمومی ارائه شده است.

بخش دوم کتاب به نقد متون انتخاب عمومی اختصاص دارد و در آن شش کتاب منتشرشده به زبان فارسی در این زمینه مورد ارزیابی انتقادی قرار گرفته است.

مقاله هفتم با عنوان «نقد کتاب تحلیل اقتصادی سیاست»، به بررسی مزیت‌ها و کاستی‌های کتاب *تحلیل اقتصادی سیاست* پرداخته است. مشخص نبودن مبنای انتخاب‌گزینشی مفاهیم و حذف برخی مباحث مهم در نظریه انتخاب عمومی، از کاستی‌های تبیین نظریه انتخاب عمومی توسط کتاب عنوان شده است و مصداق‌هایی که نویسنده برای گزاره‌های نظری ذکر کرده است از مزایای کتاب قلمداد شده است. در مجموع، ناقد فروکاستن سیاست به اقتصاد را مهم‌ترین نقد این دیدگاه می‌داند.

مقاله هشتم با عنوان «تحلیل اقتصادی سیاست (درآمدی بر انتخاب عمومی)»، دومین نقد به کتاب *تحلیل اقتصادی سیاست* است. نویسنده پس از ذکر نقاط قوت کتاب از جمله نثر سلیس کتاب، به نقد ویرایشی و نگارشی کتاب و نقد علمی تعدادی از عبارات‌های کتاب پرداخته است. مقاله نهم با عنوان «بررسی و نقد کتاب مقدمه‌ای بر انتخاب عمومی»، به معرفی اثر، نویسنده، مترجم و ناشر کتاب *مقدمه‌ای بر انتخاب عمومی* پرداخته است. سپس هدف کتاب را معرفی کرده و به مرور پیشینه نقد آن می‌پردازد. فضای عمومی بحث کتاب، چيستی انتخاب عمومی، تاریخچه شکل‌گیری و نحله‌های فکری آن را مورد بحث قرار داده است. تحلیل زمینه‌های شکست دولت و در نهایت دستاوردهای نظریه انتخاب عمومی و مشکلات آن مطرح شده است.

مقاله دهم با عنوان «نقد و تحلیل حساب رضایت»، به معرفی کتاب حساب رضایت به عنوان یکی از آثار اصلی نظریه انتخاب عمومی می‌پردازد. همچنین نویسندگان کتاب که از نظریه پردازان انتخاب عمومی هستند را معرفی می‌کند. بررسی خاستگاه و جایگاه اثر، پیش‌فرض‌ها و اصول زیربنایی تحلیل انتخاب عمومی (فردگرایی، انسان اقتصادی و عقلانیت در انتخاب جمعی) در ادامه این مقاله ارائه شده است. سپس پرسش‌هایی را مطرح می‌کند که کتاب به دنبال پاسخ به آنهاست. نویسنده در تحلیل واپسین خود بیان می‌کند که انسان اقتصادی مقبول و ایده‌آل کتاب با نظر اسلام متفاوت است.

مقاله یازدهم با عنوان «نقد کتاب مباحثی در باب نظریه انتخاب عمومی»، به بررسی چهار مقاله کتاب می‌پردازد. در ابتدا نویسنده عنوان «مباحثی در باب نظریه‌های رفتار انسان، دموکراسی، انتخاب عمومی و عمل جمعی» را برای کتاب پیشنهاد می‌کند که شامل تر است. سپس به تحلیل و نقد هر یک از مقالات می‌پردازد و با تطبیق ترجمه با متن اصلی، برای بهبود ترجمه مقالات، پیشنهادهایی ارائه می‌کند.

مقاله دوازدهم با عنوان «بررسی و نقد کتاب درک دموکراسی: تحلیل اقتصادی نهادهای سیاسی»، به معرفی نویسنده و ساختار و محتوای ۱۸ فصل کتاب می‌پردازد. بیان ساده و نثر سلیس کتاب باعث شده تا این اثر دو بار به زبان فارسی ترجمه شود. نویسندگان، دفاع ایدئولوژیک و افراطی از بازار آزاد، مفروض دانستن اینکه دولت نه تنها در اصلاح شکست‌های بازار کارآمد نیست، بلکه با شکست‌های پرهزینه مواجه است، همچنین نگاه صرفاً اقتصادی به دولت را مورد انتقاد قرار می‌دهند. سرانجام در مقاله سیزدهم با عنوان «نقد کتاب انتخاب عمومی»، به معرفی تدوین‌گر کتاب، دنیس موئلر و معرفی بخش‌ها و فصول مختلف اثر می‌پردازد. بررسی شکلی اثر و تحلیل و ارزیابی محتوایی کتاب،

مقدمه ۹

بخش‌های دیگر این ارزیابی انتقادی اثر است. سپس نویسنده، غفلت از معرفی نظریه پردازان انتخاب عمومی را کاستی کتاب می‌داند. نقد روش شناختی اثر و ناکامل بودن مدل نفع شخصی، بخش‌های دیگر این بررسی را تشکیل می‌دهد.

این مجموعه، ضرورت‌ها و زمینه‌های بازاندیشی در نظریه انتخاب عمومی را برای دانش پژوهان علوم اقتصادی و سیاسی تبیین می‌کند. امید است مورد توجه اندیشمندان، پژوهشگران و نظریه پردازان قرار گیرد.

دکتر سیدحسین میرجلیلی

دانشیار اقتصاد، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

بخش اول

مقالات تألیفی

بررسی و ارزیابی نظریه انتخاب عمومی

سیدحسین میرجلیلی^۱

۱. مقدمه

انتخاب عمومی^۲ بنا به تعریف، بررسی اقتصادی تصمیم‌گیری غیربازاری یا کاربرد اقتصاد در علوم سیاسی است. موضوع انتخاب عمومی همان موضوع علوم سیاسی یعنی نظریه دولت، قواعد رأی‌گیری، رفتار رأی‌دهندگان، سیاست‌های حزب و بوروکراسی است. با این حال روش‌شناسی انتخاب عمومی، همان روش‌شناسی علم اقتصاد است. فرض رفتاری اساسی نظریه انتخاب عمومی، همانند اقتصاد این است که انسان، موجودی خودخواه، عقلانی و حداکثرساز مطلوبیت است (موئلر، ۱۳۹۵: ۹).

افراد با انتخاب‌های خصوصی در بازار مواجه هستند. همچنین با انتخاب‌هایی در حوزه عمومی مواجه‌اند. از دیدگاه نظریه پردازان انتخاب عمومی، رأی‌دادن در انتخابات، برای عموم مردم و رأی‌دادن در مجلس و تصمیم‌گیری برای مقامات دولتی، شیوه‌ای است که ترجیحات آشکار می‌شود. اما هر دو تحت تأثیر منافع شخصی قرار دارد (باتلر، ۱۳۹۱: ۴۳).
انتخاب عمومی مدرن در دهه ۱۹۵۰ ظاهر شد و در سال ۱۹۸۶ وقتی جیمز بوکانان^۳ یکی از دو نظریه‌پرداز مهم این نظریه (به همراه گوردون

۱. دانشیار اقتصاد، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

2. Public choice

3. James Buchanan

تولاک^۱، جایزه نوبل در علم اقتصاد را گرفت، توجه گسترده‌ای را به خود جلب کرد.^۲ بوکانان «مرکز مطالعه انتخاب عمومی»^۳ را در دانشگاه جرج میسون^۴ در آمریکا بنیاد نهاد که مکانی برای تحقیق در مورد انتخاب عمومی به حساب می‌آید. سایر مراکز تحقیق در مورد انتخاب عمومی شامل: دانشگاه ایالتی فلوریدا، دانشگاه واشنگتن (سنت لویس)، دانشگاه ایالتی مونتانا، مؤسسه فناوری کالیفرنیا و دانشگاه روچستر است.^۵ بسیاری از اقتصاددانان بر این باورند که راه مهار «شکست‌های بازار»^۶، دخالت دولت در اقتصاد است، اما اقتصاددانان انتخاب عمومی می‌گویند که «شکست‌های دولت»^۷ نیز وجود دارد. یعنی دلایلی وجود

1. Gordon Tullock

۲. انتخاب عمومی که یک مکتب نئوکلاسیک آمریکایی است، دارای چهار نحله فکری در ویرجینیا، روچستر، شیکاگو و ایندیانا ای آمریکا است. نحله ویرجینیا معروف‌ترین است و شامل بیشتر نویسندگانی می‌شود که مایل به اعمال محدودیت‌های قانون اساسی بر قاعده اکثریت هستند، به‌خصوص بر قدرت وضع مالیات. نحله روچستر، به رهبری ویلیام رایکر، با استفاده از نظریه انتخاب عمومی و نظریه بازی رفتارهای سیاسی را تحلیل می‌کند و همچنین از استدلال‌های ریاضی در مطالعات رأی‌گیری، مبادله رأی در مجلس، گروه‌های ذی‌نفع و بوروکراسی استفاده می‌کند. نحله شیکاگو فروض مشترکی با دیدگاه‌های حقوق و اقتصاد شیکاگو دارد و با دیدگاه‌های نئوکلاسیک بر مفروضات قوی مطلوبیت و حداکثرسازی سود استوار است. نحله ایندیانا، به رهبری وینسنت و الینور اوستروم، مصالحه میان منافع فردی و اجتماع‌گرایی و میان اجبار و همکاری داوطلبانه در دولت را تحلیل می‌کند.

3. Center For Study Of Public Choice

4. George Mason University

۵. مجلاتی که در زمینه انتخاب عمومی، مقاله منتشر می‌کنند عبارت‌اند از: مجله انتخاب عمومی، مجله اقتصاد سیاسی قانون اساسی، مجله عقلانیت و جامعه، مجله سیاست نظری، و مجله اقتصاد و سیاست.

6. Market Failure

7. Government Failure

دارد که چرا مداخله دولت، اثر مطلوب و مورد نظر ایجاد نمی‌کند (شاو، ۲۰۰۲: ۱).

۲. زمینه پیدایش

انتخاب عمومی سه زمینه پیدایش داشت. الف) کار نظری در توابع رفاه اجتماعی، ب) توسعه نظریه‌های شکست بازار، ج) افزایش اندازه دولت (به دلیل کینزگرایی و سوسیالیسم).

انتخاب عمومی، از مکاتب لیبرال یا لیبرترین^۱ اقتصاد است^۲ و در مقابل مکاتب مداخله‌گرا مانند مکاتب کینزی قرار دارد. ظهور انتخاب عمومی، بازتاب عدم رضایت از دیدگاه کینزی‌هاست، مبنی بر اینکه دولت می‌تواند به طور مؤثری شکست‌های بازار را تصحیح کند.

پیش از پیدایش نظریه انتخاب عمومی، دیدگاه اکثر اقتصاددانان این بود که اقدام دولت می‌تواند (و باید) در جهت اصلاح مشکلات حاصل از «شکست بازار» (مانند عرضه کالاهای عمومی) استفاده شود. اما محققان انتخاب عمومی با طرح تردیدهای جدی، آن را به چالش کشیدند و نشان دادند که وجود «شکست بازار» الزاماً به این معنا نیست که اقدام دولت بهتر از بازار است. زیرا شکست دولت نیز واقعیتی مشهود است. مشکلاتی که مداخله دولت ایجاد می‌کند می‌تواند به مراتب زیان‌بارتر از مشکلاتی باشد که دولت قرار است به اصلاح آن‌ها پردازد. (باتلر، ۱۳۹۱: ۴۱-۴۲).

در اواسط قرن بیستم دیدگاه سوسیالیستی غالب بود. اثرات تفکر سوسیالیستی این بود که دولت می‌تواند برای مسائل، راه‌حلهایی را عرضه کند. اقتصاد رفاه تلاش می‌کرد تا مواردی که شکست بازار تلقی

1. Libertarians

۲. این نوع دیدگاه‌ها در اروپا به لیبرال و در آمریکا به لیبرترین شناخته می‌شود.

۱۶ نظریه انتخاب عمومی

می‌شوند شناسایی کند. این تلاش‌ها منجر به ارائه نظریه شکست بازار گردید. فرض ضمنی اقتصاددانان رفاه این بود که اقدامات دولت در جهت اصلاح شکست‌های بازار کاملاً مؤثر خواهد بود.

در مقابل، انتخاب عمومی مجموعه‌ای از نظریه‌های ناظر بر شکست دولت است که در نقطه مقابل نظریه‌های شکست بازار قرار دارد که توسط اقتصاد رفاه مطرح شده بود. انتخاب عمومی موجب می‌شود تا افراد نگاه انتقادی نسبت به این دیدگاه که دولت می‌تواند شکست‌های بازار را حل کند پیدا کنند. انتخاب عمومی موجب می‌شود تا منتقدان در هر ساختار نهادی که قرار گرفتند، این فرض را بی‌چون‌وچرا قبول نکنند که اقدامات دولت در جهت اصلاح شکست‌های بازار همواره مؤثر خواهد بود (بوکانان، ۲۰۰۳: ۱۰).

نظریه‌های شکست بازار خاستگاه خود را در اقتصاد رفاه و نظریه دولت داشتند. ساموئلسون در مقاله سال ۱۹۵۴ خود با عنوان «نظریه خالص مخارج عمومی» نظریه‌های شکست بازار را توسعه داد، مقاله فرانسیس باتور در سال ۱۹۵۸ با عنوان «کالبدشکافی شکست بازار» نیز در این زمینه نقش داشت. بدین ترتیب منطق مهمی برای دخالت دولت ارائه داد. افزایش اهمیت دولت در اقتصاد، انگیزه دیگر برای پیدایش نظریه انتخاب عمومی ایجاد کرد (هیل، ۱۹۹۹: ۲).

۳. دوره حیات

آغاز انتخاب عمومی را می‌توان در اندیشه‌های دو ریاضی‌دان فرانسوی قرن هجدهم در باب مکانیسم رأی‌گیری و انتخابات پی‌گرفت (باتلر، ۱۳۹۱: ۲۶). بوکانان نیز نقش ویکسل در مطالعات پیشگام انتخاب

عمومی را تعیین کننده می‌داند^۱ (بوکانان، ۱۹۸۶)، اما ادبیات مدرن انتخاب عمومی با انتشار مقاله معروف دانکن بلک در سال ۱۹۴۸ پایه‌گذاری شد و وی را به بنیان‌گذار انتخاب عمومی در اقتصاد تبدیل کرد. براین اساس، نظریه (مکتب) مدرن انتخاب عمومی اکنون تقریباً هفتادساله است.

۴. بنیان‌گذار و نمایندگان

شوگارت (۲۰۰۸: ۱)، نظریه‌پردازان انتخاب عمومی را دانکن بلک^۲، کنث ارو^۳، جیمز بوکانان، گوردون تولاک، آنتونی داونز^۴، ویلیام نیسکانن^۵، منکور اولسن^۶ و ویلیام رایکر می‌داند. بلک را می‌توان پدر انتخاب عمومی مدرن نامید که ابزارهای اقتصادی را برای بررسی مسائل علم سیاست به کار برد.

دو ریاضی‌دان فرانسوی به نام‌های ژان چارلز دو بوردا (۱۷۸۱) و مارکی دو کندورسه (۱۷۸۵) پیشگام در ریاضیات انتخاب عمومی هستند. کندورسه اولین کسی بود که «مسئله دوری بودن»^۷ قاعده اکثریت ساده میان سه گزینه را کشف کرد. کندورسه «قضیه هیئت منصفه کندورسه»^۸ را

۱. بوکانان در سخنرانی نوبل خود می‌گوید که در سال ۱۹۸۴ تز دکترای ویکسل را در کتابخانه دانشگاه شیکاگو کشف کرده است. پیام اصلی ویکسل این است که اقتصاددانان نباید توصیه‌های سیاست‌گذاری خود را به‌نحوی عرضه کنند که گویی در خدمت یک مستبد خیرخواه هستند، بلکه باید به ساختاری که در آن این تصمیمات سیاسی اتخاذ می‌شود توجه کنند (بوکانان، ۱۹۸۶: ۲).

2. Duncan Black
3. Kenneth Arrow
4. Anthony Downs
5. William Niskanen
6. Mancur Olson
7. problem of cycling
8. Condorcet jury theorem

اثبات کرد. این قضیه براساس سه فرض است: ۱. جامعه با یک انتخاب دوتایی مواجه است و تنها یکی از دو انتخاب، انتخاب درست برای جامعه است. ۲. هر فرد در جامعه می‌خواهد انتخاب درست انجام دهد. ۳. احتمال اینکه یک شهروند برای انتخاب درست رأی دهد بیش از یک دوم است. قضیه بیان می‌کند که احتمال انتخاب درست جامعه وقتی از قاعده اکثریت ساده استفاده می‌کند، با افزایش تعداد رأی‌دهندگان افزایش می‌یابد و در حد نزدیک یک می‌شود. کندورسه تصمیم جمعی را همانند تعیین اینکه «آیا فرد مرتکب یک جرم خاص شده است یا نه؟» شرح داد. از این رو نام قضیه چنین شد.

بوردا منتقد استفاده از قانون اکثریت ساده برای جمع کردن ترجیحات بود و به جای آن قاعده‌ای که امروز به نام اوست پیشنهاد کرد. اگر n نتیجه احتمالی برای یک تصمیم جمعی وجود داشته باشد، هر رأی‌دهنده عدد یک را به انتخاب ترجیح‌داده‌شده خود و عدد دو به انتخاب دوم خود اختصاص می‌دهد و به همین ترتیب. سپس امتیازات اعطاشده همه رأی‌دهندگان جمع زده می‌شود و قاعده شمارش بوردا انتخاب می‌شود.^۱ بدین ترتیب از دوری بودن رأی‌دهی اجتناب می‌شود (موئلر، ۲۰۰۸: ۳۲-۳۴). بوکانان نقش ویکسل در مطالعات پیشگام انتخاب عمومی را تعیین‌کننده می‌داند. به استثنای دانکن بلک، تمام نظریه‌پردازان پیشگام انتخاب عمومی از آمریکای شمالی بودند و می‌توان گفت که خانه

۱. در پیشگامان انتخاب عمومی، سه نام دیگر شایسته ذکر است. ریاضی‌دانی به نام چارلز داجسون که امروز به‌عنوان لوئیس کارول شناخته می‌شود، یک‌سری جزوات برای تحلیل ویژگی‌های رویه رأی‌گیری را تقریباً یک قرن پس از کار بوردا و کندورسه منتشر کرد. همان را می‌توان در مورد مقاله پیش‌گام نات ویکسل (۱۸۹۶) در مورد مالیات عادلانه گفت که در پایان قرن نوزدهم نوشته شده است و در دفاع از قاعده اتفاق آرا برای جمع‌زدن ترجیحات فردی است.

انتخاب عمومی برای حیات اولیه آن ایالات متحده آمریکا است. جامعه انتخاب عمومی در آمریکا پایه‌گذاری شد، هرچند اکنون جامعه انتخاب عمومی ژاپن و جامعه انتخاب عمومی اروپا وجود دارد (مونلر، ۲۰۰۸: ۴۱).

نظریه پردازان مدرن انتخاب عمومی عبارتاند از:

۱. **دانکن بلک (۱۹۰۸ - ۱۹۹۱):** دانکن بلک، بنیان‌گذار انتخاب عمومی مدرن، متولد ۱۹۰۸ در اسکاتلند است. بلک در دانشگاه گلاسکو تحصیل کرد. در سال ۱۹۲۹ کارشناسی ارشد ریاضیات و فیزیک و در سال ۱۹۳۲ کارشناسی ارشد اقتصاد و سیاست را دریافت کرد و در سال ۱۹۳۷، دکترای اقتصاد دریافت نمود. او همچنین طی سال‌های ۱۹۴۶-۱۹۵۲ در آن‌جا به‌عنوان مدرس ارشد اقتصاد اجتماعی خدمت کرد. طی سال‌های ۱۹۵۲-۱۹۶۲ استاد تمام اقتصاد و از سال ۱۹۶۸ به بعد استاد ممتاز بود. نخستین تحقیقات بلک در مالیه عمومی بود. باین‌حال، کار او در دهه ۱۹۴۰ و اوایل دهه ۱۹۵۰ بود که باعث شد به‌عنوان بنیان‌گذار نظریه مدرن انتخاب عمومی شناخته شود.

کندورسه (۱۷۸۵) نشان داد که رأی اکثریت منجر به «پارادوکس دوری‌بودن اکثریت»^۱ می‌شود. بلک نشان داد که این «پارادوکس» در مسائل مهم سیاسی مانند رأی‌گیری صادق است. اثر بلک پایه و اساس تحقیقات بعدی در اقتصاد بود. تحقیقات ریاضی‌دانان فرانسوی پس از طرح آن توسط بلک، شناخته شد. دیدگاه بلک آن بود که رفتار سیاسی بر همان پایه‌های اقتصادی استوار است و رأی‌دهندگان جایگزین مصرف‌کنندگان می‌شوند. بسیاری از ایده‌های اساسی بلک در اثر سال ۱۹۵۸ وی «نظریه کمیته‌ها و انتخابات»، بیان شده است. بلک در آثار خود پارادوکس دوری‌بودن اکثریت، معیار کندورسه، معیار بوردا،

1. Paradox of cyclical majorities

استراتژی‌های بهینه‌سازی در شرایط رأی‌گیری محدود، نتایج مربوط به دست‌کاری طرح‌های رأی‌گیری و قضیه هیئت منصفه کندورسه را تبیین کرد. بلک ایده‌های اصلی مانند رأی‌دهنده میانی با توجه به ترجیحات ترتیبی و مفهوم تعادل در رأی‌گیری را مطرح کرد. تقریباً تمام کارهای بلک مدل‌سازی پدیده‌های سیاسی برحسب ترجیحات مجموعه‌ای معین از افراد در ارتباط با مجموعه معینی از کنش‌ها بود که در برنامه ترجیح فرد ظاهر می‌شود (گرومن، ۱۹۸۱: ۱-۲).

۲. **جیمز بوکانان**، از نظریه‌پردازان اصلی انتخاب عمومی است. بوکانان در رشته اقتصاد دانشگاه شیکاگو به‌عنوان «سوسیالیست لیبرترین» وارد شد. پس از گذشت شش هفته از برگزاری دوره فرانک نایت در نظریه قیمت، بوکانان به‌یاد می‌آورد که او به یک مشتاق بازار آزاد تبدیل شد. چرخش بزرگ بعدی بوکانان پس از خواندن رساله دکترای اقتصاددان سوئدی، نات ویکسل بود. پیام رساله ۱۸۹۶ ویکسل این بود که تنها مالیات‌ها و مخارج دولت که به اتفاق آرا تصویب شده باشد، قابل توجیه است. به این ترتیب ویکسل مدعی شد که مالیات‌هایی که برای پرداخت به برنامه‌ها استفاده می‌شود باید از کسانی که از این برنامه‌ها نفع می‌برند، گرفته شود.

بوکانان مطلب ویکسل را به زبان انگلیسی ترجمه کرد و شروع به تفکر بیشتر در راستای اندیشه‌های ویکسل کرد. یکی از محصولات تفکر او کتابی بود که به‌طور مشترک با تولاک با عنوان «حساب رضایت» تألیف کرد. در این کتاب نویسندگان نشان دادند که الزام اتفاق آرا عملی نیست و اصلاحات در نظر گرفته شده را «اتفاق آرای عملی»^۱ نامیدند.

کتاب حساب رضایت چهارچوب دو مرحله‌ای برای تحلیل تصمیمات جمعی و تفکیک سیاست‌های روزمره و عادی از سیاست‌های

1. workable unanimity